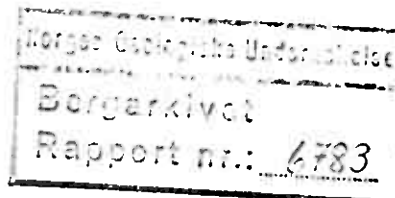


Notat



Gull i fast fjell i Finnmark

Litteraturstudier over gulletts forekomst i Finnmark (Bjørlykke, H., 1937, 1938 og 1966) og i finsk Lappland (Fircks, C., 1906 og Stigzelius, H., 1954) og egne mineralogiske undersøkelser av Harald Bjørlykkes materiale fra gullforekomstene i øst-Finnmark, tyder på at gullet her kan ha sitt opphav i samme type kvarts-ankerittganger som i Finland (Hysingjord, 1970).

Fra Biddjovagge gruber kjente en allerede på et tidlig tidspunkt av undersøkelsene til at gullet ikke bare opptrer i kobberkismalmen, men også i albittfelsene der (Mathiesen, pers. medd.).

Gullanalyser som jeg har fått utført på albittfelser fra Biddjovagge og fra Souvra bekrefter at enkelte albittfelser er gullførende.

Fra Canada og fra India vet en at gullet her tildels er assosiert med albitporfyrer (Ward, H. J., 1958). De samme bergarter er tildels blitt kalt keratofyrer, albititter og alaskittganger.

På bakgrunn av dette samlet jeg sommeren 1978 inn prøver av vesentlig karbonatførende ganger og albittfelser i Finnmark for gullanalyser.

I Biddjovagge prøvetok jeg svakt radioaktive albititter for å undersøke om det var noen korrelasjon mellom uranets og gulletts opptreden.

Enkelte av albittfelsene i Biddjovagge viser en radioaktivitet som er omlag det samme som en vanlig granitt viser. Bergartene her har ellers en meget lav radioaktivitet.

Analyser ga følgende resultat:

Gullanalyser fra Vest-Finnmark, innsamllet sommeren 1978

Pr.nr.	Bergart	Lokalitet navn	Kartbl. nr.	UTM	Au ppm
A6 1	Jernmalm	Middavarre gr.	1734I	461543	<0,2 i.p. ¹⁾
" 2	Jernmalm	"	1734I	461543	" "
" 3	Magnetitt-karbonat berg.	"	"	"	"
" 4	Jernmalm	"	"	"	"
" 5	Magnetitt-karbonatf. berg.	"	"	"	"
" 6	Albititt	Sedars gruve	1834IV		"
" 7	Albititt	" "	"		"
" 8	Kv.karb. bergart m/xls	" "	"		0,38
" 9	Kobberkismalm m/karb.	" "	"		1
" 10	Albitittblokk	Baddereneiva	1734I	463427	<0,2 i.p.
" 11	"	"	"	"	"
" 12	Albititt	Gala-nito	1832I	761496	"
" 13	Karbonatitt	" "	"	"	"
" 14	Karbonatitt	" "	"	"	"
15	Gneis	Biggolubal	1933IV	967986	"
16	Albititt (aktiv)	"	"	970983	"
17	Albititt	Kvænangen	1834III	513163	"
18	Albititt	Masijokka	1933IV	968000	"
19	Albititt. (svakt aktiv berg)	A-forek. Biddjovagge			26
20	Ankeritt og kobberkisf. malm	A-forek. Biddjovagge			0,35
21	Ankeritt og kvartsf. kobberkismalm	A-forek. Biddjovagge			2,9
22	Kobberkismalm m. akti- nolitt, sv. aktiv	"			140
23	Albititt	Masijokk v/utl.fra Biggolubal			0,47
24 ²⁾	Albititt m/radioaktivt min.	Nordlige del av A-forek. Biddjovagge			1,3

1) i.p. = ikke påvist

2) Bergarten med det radioaktive mineral er beskrevet av C. O. Mathiesen i NGU 266.

Prøve nr. 19, 22 og 24 er alle bergarter som viser en radioaktivitet som ligger betydelig over bakgrunnen i området. Alle tre prøver inneholder gull, tildels i betydelige mengder.

Tre prøver er et altfor tynt materiale til å dra noen konklusjoner av, men det bør undersøkes videre om det i Biddjovagge er noen sammenheng mellom opptreden av små mengder uran og gull i albitittene. Prøve nr. 22 ble separert med tunge væsker for om mulig å finne gedigent gull i den. Gedigent gull lot seg ikke påvise, men vi fant tellurobismutitt i prøven. Ved direkte spektrografisk opptak av mineralet, kunne gull påvises i det.

Tidligere er det foretatt en rekke gullanalyser fra Finnmark. I følgende prøver ble det funnet gull:

Gullanalyser fra Finnmark

Pr.nr.	Bergart	Lokalitet	Au ppm	Pd ppm	Pt ppm
492	Kobberkis fra kv. gang	Middagvarre, Bursfj.	1,4	-	-
487	Arsenkismalm	Badderensfjellet	1,3	-	-
497	Albittkarbonatbergart (blokk)	Gæssamaras, Kautokeino	40,2p.	-	-
499	Albittkarbonatgang	Mielgas jr., Kautokeino	<0,2p.	-	-
503	Ankerittgang	Ucca Vuodas, Kautokeino	0,28	-	-
507	Kis i calcittgang i gr. stein	Rødberg, Kvænangen	<0,2p.	-	-
224	Svovelkismalm	Gorzejokka	40,2p.	-	-
352	Albittfels	Biddjovagge	0,1	-	-
116	Gabbro (litt kis)	Søtopp Coppelcokka	-	0,5	0,1
120	Albittfels m. kobberkis	Souvra, Finnmark	0,6	-	-
474	Kisførende kalkspat	Bursfjord	1,6	-	-
480	Kisførende kalksp. gang	Bursfjord	0,43	-	-
223	Kopperkis	Raipasgr., Alta	<0,2p.	-	-
225	Karbonatgang	Øvre Henningskjøp, Alta	0,84	-	-

p = påvist

Tromsø, 19/12 1973

Jens Hysingjord
Jens Hysingjord

Litteratur

- Bjørlykke, H. : Dagbok 1937. NGU's arkiv.
Bjørlykke, H. : Rapport om gullfeltene i strøket s.f. Karasjokk. NGU's arkiv.
Bjørlykke, H. : Dagbok 1938. NGU's arkiv.
Bjørlykke, H. : De alluviale gullforekomster i indre Finnmark. NGU nr. 236, 1966.
Bølviken, B. : "Geokjemiske undersøkelser, Karasjokk 1967". NGU nr. 761.
Dahl, T. : "Om Finnmarks geologi". Forh. Vid. selsk. 1867.
Dahl, T. : Om Fjellbygningen i Finnmarken og gulletts forekomst samme steds. NGU nr. 4, 1891.
Fircks, C. : "On the occurrence of Gold in Finnish Lapland". Bull. Comm. Geol. Finland nr. 17, 1906.
Hysingjord, J. : Opphavet til de alluviale gullforekomster i Finnmark. Notat NGU, 1970.
Ingvaldsen, K. : Dagbok 1938. NGU's arkiv.
Reusch, H. : "Iakttagelser fra en reise i Finnmarken 1890". NGU nr. 4 1891.
Stigzelius, H. : Gold occurrences in North Lapland". Geol. Tutkimuslaitos. Geotekn. nr. 55, 1954.
Wennervirta, H. : Karasjokkområdets geologi. NGU nr. 258, 1969.